

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.11.2020
SWD(2020) 296 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument k

PREDLOGU UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o evropskem upravljanju podatkov
(akt o upravljanju podatkov)

{COM(2020) 767 final} - {SEC(2020) 405 final} - {SWD(2020) 295 final}

A. Potreba po ukrepanju
V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?
Težava, obravnavana v tej pobudi, je v tem, da souporaba podatkov v EU ostaja omejena kljub morebitnim koristim takšne souporabe za gospodarstvo in družbo. Trije glavni razlogi za to so: – majhno zaupanje v souporabo podatkov; – težave pri ponovni uporabi nekaterih podatkov javnega sektorja in zbiranju podatkov v altruistične namene; – tehnične ovire pri ponovni uporabi podatkov.
Kaj bi bilo treba doseči?
Cilj je povečati zaupanje v souporabo podatkov, okrepiti mehanizme za večjo razpoložljivost podatkov in odpraviti tehnične ovire pri ponovni uporabi podatkov. Tako se bo podprla razpoložljivost podatkov za uporabo v gospodarstvu (za razvoj novih izdelkov in storitev, večjo učinkovitost) in družbi (za reševanje družbenih izzivov). Cilj pobude je ustvariti podlago za nov evropski način upravljanja podatkov kot alternativo platformnemu modelu, ki ga trenutno obvladujejo velike tehnološke družbe.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?
S skupnimi pravili v vseh državah članicah bi s pobudo poskrbeli, da bi imela podjetja koristi od obsega notranjega trga ter da bi lahko svoje izdelke in storitve ponujala po vsej EU. Podjetja in raziskovalne organizacije bi lahko dostopale do podatkov iz različnih držav članic pod podobnimi pogoji.
B. Rešitve
Katere so različne možnosti za doseg ciljev? Ali ima katera od njih prednost? Če ne, zakaj?
Ocena učinka se je osredotočila na štiri področja ukrepanja: mehanizme za krepitev ponovne uporabe podatkov javnega sektorja, ukrepe za vzpostavitev zaupanja v podatkovne posrednike, ukrepe za spodbujanje podatkovnega altruizma in vzpostavitev evropskega mehanizma za usklajevanje in usmerjanje horizontalnih vidikov upravljanja. V oceni učinka so bile za vsako področje obravnavane možnosti mehkega prava, kot so smernice ali priporočila, in dve možnosti trdega prava, ki se razlikujeta po stopnji ukrepanja. V analizi je bilo ugotovljeno, da ni mogoče pričakovati, da bi z ukrepi mehkega prava ustvarili potrebno zaupanje v souporabo podatkov na različnih področjih ukrepanja. Pri podatkovnem altruizmu je na primer močno izražena komponenta varstva potrošnikov, katere cilje je težko doseči le na podlagi ukrepov mehkega prava. Kar zadeva krepitev ponovne uporabe podatkov javnega sektorja, sta bila upoštevana centraliziran in decentraliziran model za obravnavno ponovne uporabe podatkov. Pri ukrepih za vzpostavitev zaupanja v podatkovne posrednike so se možnosti razlikovale glede na to, ali je šlo za prostovoljni ali obvezni sistem označevanja/certificiranja. V zvezi s podatkovnim altruizmom sta bili ocenjeni možnosti prostovoljnega certifikacijskega sistema in sistema obveznega dovoljenja. Kot možnosti za vzpostavitev evropskega mehanizma za usklajevanje in usmerjanje horizontalnih vidikov upravljanja sta bili upoštevani ustanovitev samostojnega pravnega organa in pooblastitev Komisije za ustanovitev strokovne skupine. V oceni je bilo ugotovljeno, da je na treh področjih ukrepanja najprimernejša možnost z nižjo stopnjo ukrepanja. Vendar je bila pri podatkovnem altruizmu možnost z višjo stopnjo ukrepanja ugodnejša, saj bi obvezno dovoljenje, ki ga izda javni organ, ustvarilo potrebno zaupanje v mehanizme podatkovnega altruizma. Kar zadeva označevanje ali certificiranje podatkovnih posrednikov, bi bila višja stopnja ukrepanja v obliki obveznega sistema tudi izvedljiva alternativa, saj bi se določila jasna pravila za delovanje na evropskem podatkovnem trgu in povečalo zaupanje v storitve takih posrednikov.

Kakšna so stališča različnih zainteresiranih strani? Kdo podpira katero možnost?
Javni organi odobravajo prizadevanja za olajšanje sodelovanja javnega sektorja v skupnih evropskih podatkovnih prostorih. Podpirajo mehanizem „vse na enem mestu“ za ponovno uporabo podatkov in večjo vlogo organov EU pri določanju prednostnih standardov. Panožne organizacije, vključno z MSP in poslovnimi združenji, poudarjajo pomen standardizacije in interoperabilnosti ter se zavzemajo za sprejetje prostovoljnega mehanizma certificiranja/označevanja za podatkovne posrednike. Akademске in raziskovalne ustanove podpirajo krepitev ponovne uporabe nekaterih podatkov javnega sektorja in podatkovni altruizem. Splošna javnost podpira splošno podatkovno strategijo in altruistično souporabo podatkov ter uvedbo tehničnih orodij, ki ljudem omogočajo dejavno sodelovanje v podatkovnem gospodarstvu.
C. Učinki prednostne možnosti
Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Prednostni sveženj bi imel neposreden učinek na podatkovno gospodarstvo EU, in sicer v znesku od 7,2 do 10,9 milijarde EUR v letu 2028. Poleg tega bi pobuda spodbudila nastajanje učinkovitejših storitev in novih izdelkov na podlagi podatkov, vključno z umetno inteligenco, kar bi koristilo ne le podatkovnemu gospodarstvu, temveč tudi gospodarstvu in družbi EU kot celoti. Tako bi na primer do leta 2027 prispevala k potencialnemu povečanju produktivnosti v proizvodnji v višini 1,3 bilijona EUR na podlagi podatkov interneta stvari in zdravstvenemu sektorju EU pomagala privarčevati približno 120 milijard EUR letno.
Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
V poročilu so podrobno opisani različni stroški vsakega ukrepa za zadevne zainteresirane strani, vključno s proizvajalci in ponovnimi uporabniki podatkov. V okviru prostovoljnega sistema označevanja bi na primer podatkovni posredniki imeli enkratne stroške v višini 20 000–50 000 EUR za pridobitev oznake.
Kakšni so učinki na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost?
MSP bo koristil poenostavljen dostop do podatkov javnega sektorja. Pri novih podatkovnih posrednikih bodo morebitne koristi povečanja baze strank in prihodkov močno presegale stroške certificiranja/označevanja.
Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?
Stroške bi imele države članice, ki še nimajo vzpostavljenih struktur za dajanje na razpolago podatkov, ki jih hrani javni sektor. To bi lahko pomenilo enkratne stroške v višini povprečno 10,6 milijona EUR na državo članico in ponavljajoče se letne stroške v višini 610 000 EUR za vzdrževanje. Vendar bi gospodarske koristi v obliki pristojbin in prihrankov zaradi večje učinkovitosti (ocenjene na 684 milijonov EUR letno) daleč odtehtale te stroške.
Bo imela pobuda druge pomembne učinke?
Boljša uporaba podatkov lahko privede do izboljšanja na področjih zdravja in dobrega počutja, boljšega okolja, okrepljenih podnebnih ukrepov in učinkovitejših javnih storitev. V zdravstvenem sektorju lahko podatki pripomorejo k razvoju boljšega in bolj prilagojenega zdravljenja. V sektorju mobilnosti bi lahko zaradi navigacije v realnem času uporabniki javnega prevoza prihranili več kot 27 milijonov ur, poleg tega pa bi omogočili tudi prihranek v višini do 20 milijard EUR na leto pri stroških dela voznikov avtomobilov. Tako izgubimo manj časa zaradi prometnih zastojev, to pa koristi okolju zaradi manjših emisij CO ₂ in onesnaženosti zraka.
Sorazmernost?
Pobuda je okvir, ki omogoča souporabo podatkov v EU. Je sorazmerna z zastavljenimi cilji in dopušča

prožnost za dodatne ukrepe na nacionalni in sektorski ravni.

D. Spremljanje

Kdaj se bo politika pregledala?

Politika bo pregledana po 4 letih.